

BÖLÜM 21 — Ustabaşına 2 Günlük Eğitim: Fabrikanın En Kârlı Yatırımı

Konu: Saha ve Mavi Yaka: Vardiya, Puantaj, Ustabaşı

Bu derste kazanacağınız: Saha güvenini kuran üç kaldırıcı bilir; mesai adaletini kurar; ustabaşını yetiştirir.

Bu bölümün özü

- İK Sırrı:** Saha çalışanının ayrılma kararı genellikle ücretle değil **bir olayla** başlar: reddedilen izin, ekip önünde azar, mesai listesindeki haksızlık. Ücret, gerekçe olarak sonradan söylenir. Bu yüzden sahada en etkili elde tutma aracı zam değil, **48 saat içinde konuşulan olaydır**.
- İK Sırrı:** Ustabaşına verilecek **iki günlük insan yönetimi eğitimi**, çoğu üretim işletmesinde yapılabilecek en yüksek getirili İK yatırımıdır: geri bildirim cümleleri, tutanak disiplini, mesai/izin şeffaflığı, güvenlik uyarısı. Dört konu, yarımşar gün.
- İK Sırrı:** Sahada en fazla huzursuzluk üreten şey vardiyanın kendisi değil, **son dakika değişikliğidir**. Çalışan gece vardiyasına razı olur; bir gün önce yapılan değişikliğe razı olmaz, çünkü özel hayatını planlayamaz. Değişiklik zorunluysa, **kimin sırası olduğu belli bir yedek listesi** üzerinden ve gönüllülük sırasıyla yapılır.
- İK Sırrı:** Sahada erken ayrılmaların çoğu iş zorluğundan değil, **karşılanmama** duygusundan olur. İlk gün bir kez yaşanır; ikinci bir ilk gün yoktur.

Kırmızı çizgiler

- Ay sonunda toplu imzalatılan puantaj. Uyuşmazlıkta zayıf kalır; haftalık imza veya elektronik onay hem daha az iş yükü hem daha güçlü kayıttır.

Çalışma tabloları

Nitelik	Anlamı
Gerçek	Filî çalışmayı yansıtır
Güncel	Günü gününe tutulur
Doğrulanabilir	Sistem veya imzayla desteklenir
Görülebilir	Çalışan kendi kaydını görebilir
Saklanan	Süresi boyunca eksiksiz saklanır

Yanlış cümle	Doğru cümle
"Kaç kere söyleyeceğim!"	"Bu adımın atlanması şu riski doğuruyor, birlikte bakalım."
"Beğenmiyorsan kapı orada."	"Bu konuyu konuşalım, çözümü olabilir."
"Herkes yapıyor, siz de yapın."	"Bu işin standardı şu; şöyle yapılıyor."

Vardiya deseni	Avantaj	Dezavantaj
Sabit vardiya	Uyum kolay, sosyal hayat düzenli	Gece ekibinde kalıcı yorgunluk
Haftalık dönüşüm	Adalet algısı yüksek	Uyku düzeni her hafta bozulur
Uzun dönüşüm (2-3 hafta)	Biyolojik uyum daha iyi	Planlama esnekliği düşer
Çağrı üzerine	Talebe uyum	En düşük öngörülebilirlik, en yüksek devir

Kanal	Güçlü yönü	Kural
Vardiya başı beş dakika	Herkese aynı anda ulaşır	Her vardiyada aynı içerik
Pano	Sürekli görünür	Güncel tutulur
Kısa mesaj	Acil duyuru	Yalnızca kurumsal, sınırlı
Ustabası iletimi	Bireysel konular	Sözün taşınması, kayıt
Aylık toplu bilgilendirme	Sonuç ve değişiklik	Soru-cevap bölümü

Kuracağınız cümleler

"Bugünün hedefi şu. Dün şu güvenlik olayı yaşandı, şunu değiştirdik. Bir şey ters görürseniz durdurun ve bana söyleyin; durdurduğunuz için kimse sorumlu tutulmaz."

Ödev — yarın sabah 09:00, 15 dakika

Son üç ayın fazla mesai listesini kişi bazında sıralayın. En üstteki beş kişi ile en alttaki beş kişi arasındaki fark, sahanızdaki adalet algısının fotoğrafıdır.

Notlarım

